

Redskap för resonemang: Pilot av plattform för patientscenarioer på webben

Samuel Edelbring, Desiree Wiegleb Edström, Maria Jaensson, Marie Lidskog, Siv Rosén, Hans Hjelmqvist, Petronella Ekström, Karin Blomberg, Anna Hultgren, Nina Buer, Maria Yilmaz, Maria Dahlström

Bakgrund

I alla hälsoprofessionsutbildningar finns behov att resonera kring patientscenarioer. I det kliniska resonemanget sätts faktakunskaper i ett sammanhang där studenter prioriterar och fattar beslut. För lärandet är denna resonemangsprocess minst lika viktig som själva besluten och åtgärderna. Denna typ av aktivt lärande sker idag t.ex. i case-undervisning, seminarier och mer uttryckligt i problembaserat lärande som sker i viss utsträckning på MHs utbildningar. Dessa utbildningsformer har fortsatt en viktig plats, men kan behöva kompletteras med digitala möjligheter för scenarioarbete som t.ex. möjliggör större frihet i tid och rum samt att presentera data stegvis allteftersom studenten agerar i scenariot. Virtuella patientfall (VP) bearbetas i särskilda datorplattformar i vilka lärare utformar patientscenarioer som studenter tar del av web-baserat. Ofta tillämpas detta lärande individuellt för att tillvarata flexibiliteten. Den kollaborativa aspekten i lärande och kliniskt resonemang med VP har dock uppmärksammats som ett sätt att bearbeta kunskap genom att verbalisera sitt resonemang och ta stöd av studiekamrat i tänkandet. En ytterligare dimension i kollaborativt resonemang är att ta sig an patientens behov utifrån olika kunskapsområden, och ibland olika syn på hälsa. Dvs. studenter som primärt hanterar biomedicinska, omvårdnads- eller rehab-perspektiv på hälsa i t.ex. läkar-, sjuksköterske- och arbetsterapeututbildningar möts i en gemensam hantering av patientscenarioer. I det interprofessionella lärandet (IPL) lär studenter från olika professioner *med, om* och *av* varandra. Pedagogisk utveckling med digitala redskap kräver kompetens att se behov och möjligheter och att omsätta det i tekniska redskap så att det stimulerar och stödjer studenters lärande, dessutom narrativ kreativ kunskap i utformning av patientscenarioer. Den interprofessionella aspekten kräver nya arbetsformer mellan lärare från olika institutioner och program. Initiativ på dessa områden sätter alltså såväl tekniska, narrativa, pedagogiska och professionsrelaterade kunskapsområden i spel.

Syftet formulerades initialt som att utveckla förutsättningar för simulerade kliniska scenarier via webben, s.k. virtuella patienter, inom HV:s och MV:s grundutbildningar. Dessutom syftade projektet till att stärka förutsättningar för kliniskt resonemang genom ökad kunskap om virtuella patientfall för interprofessionellt lärande.

Genomförande

En projektgrupp sattes samman med lektorer med högskolepedagogisk inriktning, pedagogiska utvecklare och lärare från sjuksköterske-, arbetsterapeut- samt läkarutbildningen.

En etablerad plattform för VP, den tyska CASUS, översattes till svenska och två scenarier utvecklades. Ett scenario anpassat för grundutbildning för AT (T6), LÄK (T8) och SSK-studenter (T6) och ett anpassat för specialist-SSK i anesthesi och LÄK-stud. termin 11. Översättning och utveckling skedde i en stegvis process under arbetsmöten i såväl mindre grupper som i diskussion med hela projektgruppen. Totalt genomfördes fyra tillfällen med totalt 11 studenter i grupper om 2 eller 3. Per utbildning var det 4 läkar-, 2 arbetsterapeut-, 3 sjuksköterske- och 2 spec. sjuksköterskestudenter.

Den kollaborativa VP-bearbetningen observerades av en eller flera projektdeltagare som även samtalande med studenter efteråt.

Projektet anordnade ett nationellt symposium för att sätta kliniskt resonemang i ett större perspektiv och ta del av exempel från andra lärosäten. Två internationella och två nationella externa talare bjöds in förutom ORU-bidrag.

Resultat

VP-plattformen CASUS är översatt till svenska och något anpassad till interprofessionell användning. Två scenarier är utvecklade och har pilottestats. Dessa behöver dock ytterligare bearbetning innan mer reguljär tillämpning. Pilotstudenter var mycket positiva till denna form av studier och VP-bearbetningen skapade mycket engagerat resonemang. Ett studentcitat var t.ex. "Det är ett bra lärande och det kräver närvaro och en tankeprocess". Dock var det mycket svårt att samla studenter från olika program vid samma tillfälle, vilket kräver lång framförhållning. Av interprofessionella aspekter (lära *om*, *med* och *av* varandra) framträdde "lära om" till viss del genom utformning av aktiviteten och patientscenariot, de andra två var dock begränsade genom svårigheter att implementera gemensamma fysiska studentträffar. Interprofessionella studentträffar hålls dock fram som angelägna av såväl studenter som lärare.

Det nationella symposiet etablerade ORU på den nationella arenan om kunskapsområdet kliniskt resonemang. Drygt 30st deltog från olika lärosäten: Jönköping, KI, Linköpings univ., Borås, Mälardalens högskola, Högskolan i Halmstad, Göteborgs univ. Symposiet väckte engagemang och stimulerade till diskussioner och nya kontakter kring kliniskt resonemang. Samverkan med flera av dessa personer fortsätter genom ett gemensamt Erasmus-projekt om kliniskt resonemang.

Genomförandeprocessen har givit värdefull kunskap om behovet av samarbete över program-, institutions- och kompetensgränser. Den sammanlagda uppfattningen i projektgruppen är att flera av de uppstartade processerna behöver fortsätta. Det rör fortsatt utveckling av de två scenarierna och gärna utöka med flera, tankekraft krävs kring hur dessa aktiviteter konkret kan tillämpas och bidra i kurser samt hur de kan bidra till IPL.

Sammanfattningsvis har projektet uppmärksammat viktiga frågor, knutit interprofessionella kontakter mellan lärare och skapat en medvetenhet om utmaningar och möjligheter med VP och interprofessionella studentmöten. En fortsättning kan ta såväl mono-professionella steg i användning av VP som interprofessionella möten. I dessa möten kan VP-bearbetning online komplettera en campusförlagd IPL-aktivitet. De mångdimensionella kunskapsområdena (scenarioutveckling, samverkan mellan teknisk och pedagogisk kompetens samt arbetsformer mellan olika enheter/institutioner) kräver dock extra satsning för att tillvarata vinster med uppstartade processer.

Ekonomi

Projektbudgeten var tillräcklig för genomförandet. En förväntad utgift var licensavgift för programvaran CASUS, vilket vi inte behövde betala. Projektet har engagerat ett flertal personer från olika enheter, men flera lärare och lektorer med högskolepedagogisk inriktning har genomfört projektbidrag inom ramen för sina tjänster. Studenter och observatörer vid piloter, som genomförts under lunchtid, har ersatts med lunchsmörgås och dryck. Svårigheter att rekrytera fler studenter till interprofessionella möten hade inte överbyggats med ökad ersättningsnivå. För detaljerad budget och utfall hänvisas till ekonom Dalila Begic och kontering ORG 7040, VERK T04020.